

Protokoll fört vid pleniföredragning

Finansavdelningen
Allmänna byrån, F1

Närvarande
KS - MP - NF - MN - WV

Frånvarande
CG - TA

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrín Sjögren

Föredragande
Minister
Mats Perämaa

Protokollförare
Avdelningsjurist
Ida Hellgren

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 18

Närmare bestämmelser om landskapets fastighetsverks
styrelses uppgifter.

ÅLR 2018/7223

Ärendet överfördes från enskild till pleniföredragning 28.8.2018 EP nr 42
ärende nr 78.

Beslutades att avsluta ärendet utan åtgärd.

Nr 19

Utredning och utlåtande angående klagomål gällande
landskapets fastighetsverk

ÅLR 2018/5846

Ärendet överfördes från enskild till pleniföredragning 28.8.2018 EP nr 42
ärende nr 79.

139 F1

Beslutades att lämna utredning och utlåtande till biträdande
justitiekanslern enligt bilaga 1, F118P14.

Justitiekanslersämbetet
PB 20
00023 Statsrådet

Hänvisning
Dnr OKV/912/1/2018

Kontaktperson
Avdelningsjurist Ida Hellgren

Ärende
**UTLÅTANDE OCH UTREDNING OM KLAGOMÅL
TILL JUSTITIEKANSLERSÄMBETET RIKTAT
MOT LANDSKAPETS FASTIGHETSVERK**

Marcus Måtar har riktat ett klagomål till justitiekanslersämbetet som gäller landskapets fastighetsverk. Marcus Måtars klagomål avser att han inte har fått ut kopior på landskapets fastighetsverks styrelseprotokoll från perioden 1.1.2016-31.12.2017 enligt sin begäran ställd den 13 februari 2018. Vidare gäller klagomålet att han inte fått något beslut avseende vägran att lämna ut handlingarna som möjliggör ändringssökande hos Ålands förvaltningsdomstol.

Med anledning av klagomålet har landskapsregeringen fått en begäran av justitiekanslersämbetet om att lämna in utredning och landskapsregeringens utlåtande avseende klagomålsärendet. Landskapsregeringen har med anledning av detta begärt in skriftlig utredning av landskapets fastighetsverk (bilaga 5).

Utredning

Landskapets fastighetsverk redogör för sin hantering av ärendet samt tolkning av rättsläget i sin utredning (bilaga 6). Fastighetsverket anser att verksamheten omfattas av offentlighet, men att specifikt styrelseprotokollen inte omfattas av offentlighetslagens tillämpningsområde, eftersom det i 7 § 3 mom. och 16 § i LL (2015:110) om landskapets fastighetsverk (bilaga 3) finns en hänvisning till aktiebolagslagen (624/2006) i förhållande till styrelseprotokollen och skadeståndsskyldigheten för styrelseledamöterna.

Fastighetsverket har sedan begäran inkom publicerat en förteckning på sin hemsida över styrelsens ärenden fr.o.m. den 1.1.2016 då fastighetsverket bildades. Fastighetsverket har i ett brev den 30 maj 2018 informerat sökande om att det är möjligt att enligt den lista på ärenden som finns publicerad, få protokollsutdrag avseende enskilda ärenden (bilaga 7). Sökande begärde fortsättningsvis att samtliga protokoll under perioden 1.1.2016-31.12.2017 ska lämnas ut. Fastighetsverket anser dock att en begäran lämnad till fastighetsverket inte får vara så ospecificerad.

Landskapsregeringens utlåtande

Samtidigt som lagtinget antog LL (2015:110) om landskapets fastighetsverk antogs även en ändring av LL (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet (offentlighetslagen) (bilaga 1 och 2). Genom att ändringen av 1 § 3 mom. gjordes så jämföras landskapets affärsverk med myndigheter när det gäller allmänna handlingars offentlighet. Detta innebär att fastighetsverket ingår i offentlighetslagens tillämpningsområde.

Fastighetsverkets styrelseprotokoll är därmed allmänna handlingar eftersom de upprättats hos fastighetsverket. Enligt 3 § blir styrelseprotokollen offentliga vid den tidpunkt då de justerats. De styrelseprotokoll som sökande begärt kopior av är således offentliga till den del de inte ska hemlighållas enligt offentlighetslagen.

Landskapsregeringen delar inte fastighetsverkets tolkning att den hänvisning i 7 § 3 mom. LL om landskapets fastighetsverk till aktiebolagslagen i förhållande till styrelseprotokollen och i 16 § avseende skadeståndsskyldighet, innebär att just styrelseprotokollen är utanför offentlighetslagens tillämpningsområde. Hänvisningen görs till enskilda delar av aktiebolagslagen av praktiska skäl, i detta sammanhang till 6 kap 2-7 §§ och 22 kap aktiebolagslagen, och aktiebolagslagen är inte tillämplig generellt för fastighetsverkets verksamhet. Landskapets fastighetsverk ska enligt LF 24/2014-2015 (bilaga 4) drivas enligt företagsekonomiska grunder och så långt som möjligt som ett aktiebolag, men eftersom fastighetsverket inte är en egen juridisk person finns en begränsad behörighet jämfört med ett aktiebolag. Fastighetsverket är en del av den juridiska personen landskapet Åland, och det är av grundläggande betydelse att verksamheten och beslutsfattandet i fastighetsverket omfattas av offentlighetslagen. Motsvarande gäller Senatfastigheter i riket, och lagstiftningen för Senatfastigheter har varit en modell vid bildandet av landskapets fastighetsverk.

Marcus Måtar har begärt att få ta del av fastighetsverkets styrelseprotokoll inom ett specifikt tidsintervall, 1.1.2016 till 31.1.2018. En begäran om att få ta del av allmänna handlingar bör vara så väl specificerad att det är möjligt att identifiera vilka handlingar som efterfrågas. Marcus Måtars begäran är enligt landskapsregeringen så väl avgränsad att det är tydligt vilka handlingar som avses i hans begäran. Fastighetsverket anser dock att den praxis som är vägledande för landskapsregeringen och dess myndigheter inte behöver följas hos fastighetsverket.

Enligt landskapsregeringens bedömning är det brev som skickats till Marcus Måtar i ärendet inte ett sådant avgörande som avses i 21 § offentlighetslagen och som sökande kan begära ändring av hos Ålands förvaltningsdomstol. Skälet till detta är att det har varit oklart för fastighetsverket hur ett förvaltningsbeslut ska formuleras. Fastighetsverket sköter inte några offentliga förvaltningsuppgifter utöver hanteringen av begäran om allmänna handlingar, och förvaltningsbeslut fattas därför inte i den dagliga verksamheten. Ett avgörande enligt 21 § i offentlighetslagen ska dock följa de krav som ställs på ett beslut i förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland.

Det har varit otydligt för fastighetsverket hur styrelseprotokollen ska

hanteras enligt offentlighetslagen. Den 5 september lämnade dock fastighetsverket ut kopior på de styrelseprotokoll som Marcus Måtar begärt att få ta del av, utom till de delar som fastighetsverket bedömt att uppgifter ska hemlighållas enligt 9 § eller som är under beredning enligt 5 § i offentlighetslagen.

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Mats Perämaa

BILAGOR

1. Ändring av LL om allmänna handlingars offentlighet, ÅFS 2015:115
 2. LL (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet
 3. LL (2015:110) om landskapets fastighetsverk
 4. LF nr 24/2014-2015
 5. Landskapsregeringens begäran om utredning
 6. Landskapets fastighetsverks utredning
 7. Landskapets fastighetsverks brev till Markus Måtar
- Bifogade handlingar till justitiekanslersämbetets begäran om utredning och utlåtande, återlämnas